

Hva er et godt øvings- eller konsertlokale

Jon G. Olsen

daglig leder Akershus musikkråd

Vi minner kort om

- En hovedsak for musikkrådene, angår alle i musikklivet
- Jobbet med i over 30 år, mye kompetanse, Akershus MR spesielt
- Norsk standard NS 8178 Akustiske kriterier for rom og lokaler
- NMRs «Normer og anbefalinger»
 - Større revisjon 2021 (skolelokaler / kulturskolelokaler / lager)
- Ny brosjyre «Hvilket rom passer til hva»

Vi minner kort om

- Det er 3 forskjellige behov i musikklivet
 - Lydsvake akustiske ensembler (kor, strykere etc)
 - Lydsterke akustiske ensembler (korp, blåsere, slagverkere, symfoniork)
 - Forsterkede ensembler (band)
- Det er 5 typer musikkrom
 - Øveceller
 - Små ensemblerom
 - Mellomstore ensemblerom
 - Store ensemblerom
 - Konsertrom

Vi minner kort om

- Musikklivet bruker **MANGE** rom
 - **Vi vet at** over 10.000 rom pr uke / 1 pr ca 500 innbyggere
- De langt fleste rommene er ikke egnet til det de brukes til
 - **Vi vet at** 85% av rommene er ikke egnet til rommenes faktiske bruk
- Det **aller viktigste** er **STORE NOK ROM**
- Det **FINNES** en offisiell norsk/internasjonalt standard
- **Skolelokaler** er mest brukt, mange kan bli relativt egnet

Fylkesmusikkrådet kan lokaler

«Latest news»

- Internasjonal ISO-standard publisert i 2021
- Prosjektleder Jon G. Olsen, Akershus musikkråd
- HVA BETYR DETTE?

ISO 23591

Acoustic quality criteria for music rehearsal rooms and spaces

Jon G. Olsen

daglig leder Akershus musikkråd,
prosjektleder ISOs arbeidsgruppe
ISO/TC 43/SC 2/WG 33

Bakgrunnen for standarden

- Stor mangel på egnede øverom rundt om i verden
- MANGE rom, i Europa over 1 million øverom for kor, flere for instrumentensembler (dvs 75 mill musikere og sangere.....)
- NS 8178 vist seg å være en suksess, også internasjonalt
- De langt fleste øverom (85%) ikke egnet
- Behov for samlet kompetanse i en ISO-standard

ISO 23591 blir NS-ISO 23591

- ERSTATTER NS 8178
- Viktig å kjenne ISO-standarden
- Og hva som skjer med konserttrommene
 - Ikke omfattet av NS-ISO 23591
- Hva skje med NS 8178?
 - Omarbeides/rendyrkes i retning framføringslokaler
Forhåpentligvis publisert i 2022

Stor interesse, mange innspill

- Første arbeidsperiode nov 2018- okt 2020
- Første høringsutkast 14.10.2020
- Arbeidsgruppen vurdert 204 innspill fra de 3 høringsrundene
- Endelig avstemming (sommeren 2021): 19-1
- Publisert 22. september 2021

NS 8178 viktig som utgangspunkt – det meste bevart

- Differensierte kvalitetskriterier
 - Sjanger
 - Ensemblestørrelse
- Kriterier for
 - Volum
 - Dimensjoner: areal, takhøyde, lengde:bredde-forhold
 - Akustisk behandling av flater
 - Etterklangstid
 - Bakgrunnsstøy

NS 8178 viktig som utgangspunkt – noen av forskjellene

- Fokus på øverom, ikke konsertrom
 - Dog likevel, kombinasjonslokaler, der konsertrom også brukes til øving («rehearsal use of recital rooms»)
 - Og (som i NS) flerbruksrom (andre formål enn musikk)
- Kvalitetssikring og utfylling der NS-en ikke dekket (bl.a. økt detaljering og mindre justeringer volum/areal)
- Litt kortere laveste etterklangstid for både lydsterk og lydsvak
- Litt større toleransegrenser
- Større vekt på romforsterkning
- Strammere definisjoner, mange detaljer presisert

ISO 23591 – grunnprinsipper

- Tre (og en halv) sjangerkategorier (nb: endret rekkefølge adjektiver)
 - Lydsvak akustisk musikk
 - Lydsterk akustisk musikk (og «ekstra lydsterk»)
 - Forsterket musikk
- Fire (og en halv) romkategorier
 - Øvecelle (nb: «individual practice room», ikke undervisning)
 - Lite ensemblerom
 - Mellomstort ensemblerom
 - Stort ensemblerom
 - Framføringsrom brukt som øverom

Soft acoustic music

- Det aller meste tilsvarende NS 8178
- Tydeliggjort volumbehov
- Presisering av «adekvate romdimensjoner»
- Nedre grense for etterklang noe kortere

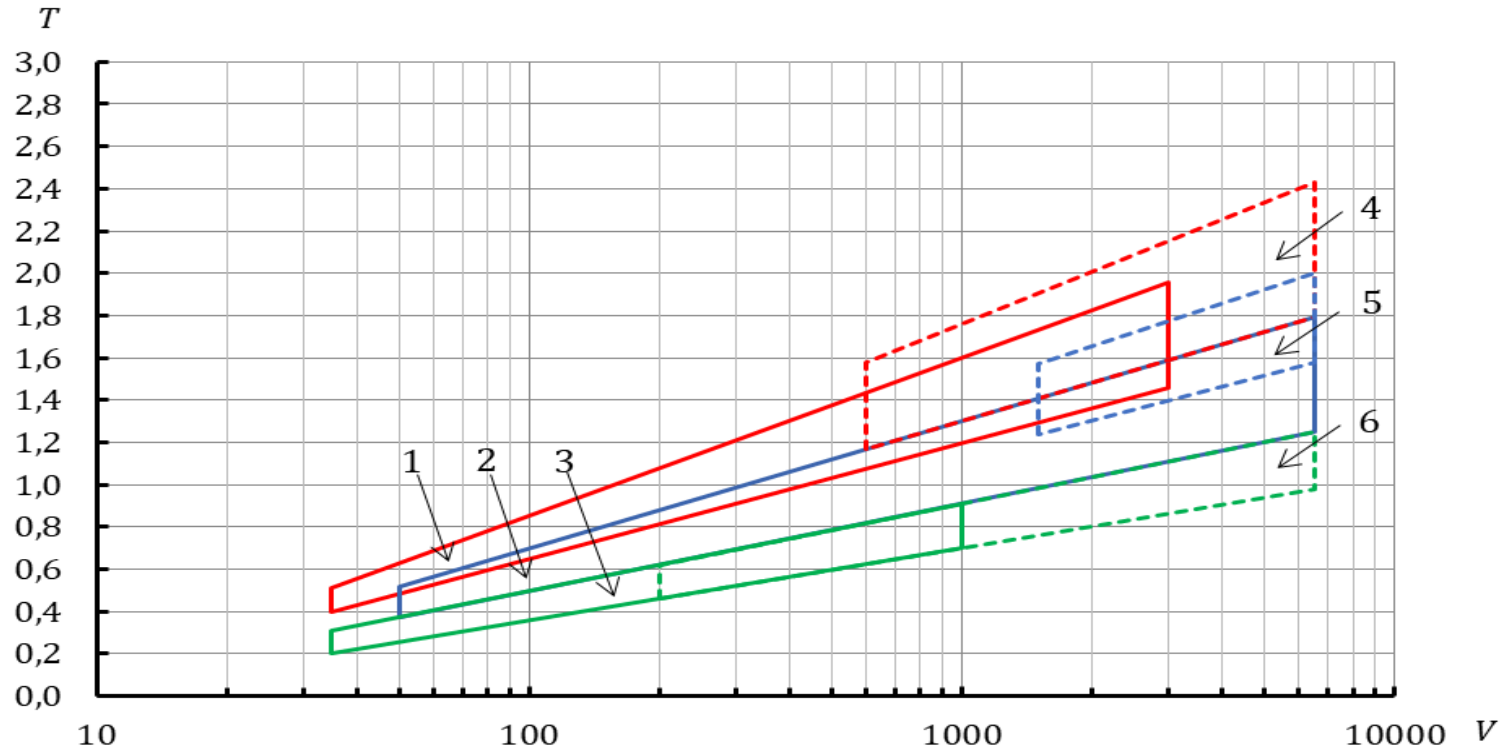
- Det aller meste tilsvarende NS 8178
- Takhøyde i øvecelle økt fra 2,7 m til 3,0 m
- Tydeliggjort volumbehov
 - Noe økt for visse grupper
 - Ekstra lydsterke grupper (slagverk + lydsterke messinginstrumenter)
- Presisering av «adekvate romdimensjoner»
- Nedre grense for etterklang noe kortere

Amplified music

- Det aller meste tilsvarende NS 8178
- Takhøyde i øvecelle økt fra 2,4 m til 2,7 m
- Tydeliggjort areal- og volumbehov
- Presisering av «adekvate romdimensjoner» i små rom

Kriterier for etterklangstid

ISO 23591, Figur 1

Tillegg

- Annexe A: Romforsterkning
 - Tilsvarende NS 8178 – ansett som viktig og meget nyttig tillegg
 - Suppleres trolig med flere (asiatiske) instrumenter etter hvert
- Annexe B: Guidelines for planlegging
 - B1: Generelt (som NS 8178)
 - B2: Optimale romdimensjoner (nytt), små rom / medium+store rom

Økt fokus på romdimensjoner

- Små rom (under 300 m³)
 - Betydelig ny forskning
gunstige romforhold
(1:1,25:1,60)
(lengde/bredde ikke over 1,6,
helst mellom 1,15 og 1,45)
- Mellomstore og store rom
 - Klarere kriterier,
lengde/breddeforhold max 1,6

ISO 23591 – og hva nå?

- NS-ISO 23591
- Hva skje med NS 8178?
 - Omarbeides/rendyrkes i retning framføringslokaler
Forhåpentligvis publisert i 2022
- NB: Revisjon av NMRs normer og anbefalinger - 2021
 - Skolelokaler
 - Kulturskolelokaler
 - Lager

Takk for meg!

Jon G. Olsen

Daglig leder Akershus musikkråd

musikk.no/akershus

musikklokaler.no

jon.olsen@musikk.no

+47 91 77 87 76